

II - Intérieur sacré

I - Des bons conseils pratiques de nos sages

1 - BT Baba Kama 60a-b

Un dictionnaire essentiel (trouvable en ligne): Michael Sokoloff, *A Dictionary of Jewish Babylonian Aramaic of the Talmudic and Geonic Periods* (Ramat-Gan: Bar Ilan University Press, and Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2002)

תאני רב יוסף: מאי דכתיב **שמות יב, כב** ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר? כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים. ולא עוד אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה שנאמר **יחזקאל כא, ה** והכרתי מִפֶּךָ צִדִּיק ורשע. [...]

ת"ר: דבר בעיר - כנס רגליך, שנאמר ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר ואומר **ישעיהו כו, ב** לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך ואומר **דברים לב, כה** מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב וּפְחָדִים אֵיפָה מאי ואומר? וכי תימא הני מילי בליליא אבל ביממא לא? תא שמע: לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך. וכי תימא הני מילי [היכא] דליכא אימה מגואי, אבל היכא דאיכא אימה מגואי כי נפיק יתיב בניי אינשי בצוותא בעלמא טפי מעלי? תא שמע: מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב וּפְחָדִים אֵיפָה אף על גב דמחדרים אימה מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב.

רבא בעידן רתחא הוי סכר כוי דכתי' **ירמיהו ט, כ** כי עלה פות בחלונינו.

- Où est le danger ?
- Quelles sont les situations que la guemara veut éviter quand un danger sévit au dehors ?
- Que veut dire "entrer à l'intérieur" et "fermez sa porte" pour Rashi sur Ésaïe 26 ?

Rashi sur Ésaïe 26:20	רש"י על ישעיהו כו:כ
<p>Va, mon peuple, entre dans ta chambre : c'est la réponse du prophète « entre dans ta chambre dans vos maisons de prière et dans vos lieux d'étude. Autre explication: réfléchis à tes actes dans les cavités de votre cœur. C'est ce qu'a expliqué Rabbi Tanhouma.</p> <p>Et ferme: la porte derrière toi : Yonatan a traduit (en araméen) « Fais pour toi de bonnes actions qui te protégeront ». Et Rabbi Tanhouma a</p>	<p>לך עמי בא בחדריך. תשובה זו השיבהו לנביא לך עמי בא בחדריך בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ד"א התבונן על מעשיך בחדרי לבך כך דרש רבי תנחומא: וסגור. דלתך בעדך ת"י עביד לך עובדין טבין דיגנון עלך ורבי תנחומא דרש סגור</p>

enseigné: Ferme les portes de ta bouche pour ne pas remettre en question le jugement de Dieu.	דלתי פֿיך שלא תהרהר אחר מדת הדין:
---	--------------------------------------

2 - Conseils d'hygiène

Shulhan Arukh, Yoreh De'ah 116: 5	שולחן ערוך קטז: ה
<p>Il faut s'abstenir de mettre des pièces dans sa bouche, de peur qu'elles ne soit couvertes de salive séchée de ceux qui souffrent de furoncles. On ne met la paume de sa main dans son aisselle, de peur d'avoir touché un lépreux ou un poison nocif. On ne met pas une miche de pain sous son aisselle, à cause de la sueur. On ne met pas un ragout ou des boissons sous le lit, car un esprit maléfique repose sur eux. On n'enfonce pas un couteau dans un Etrog ou dans un navet, de peur que quelqu'un tombe sur la lame et meure.</p> <p>Hagah: De même, on doit faire attention à tout ce qui cause un danger, car le danger est plus grave que les transgressions, et il faut être plus prudent avec un danger incertain qu'avec un péché incertain / une action interdite. [...]</p> <p>Ils ont également écrit qu'il faut fuir la ville quand la peste est dans la ville, et qu'il faut partir au début de la peste et non à la fin.</p> <p>Et tous ces conseils sont donnés à cause du danger. Toute personne prudente s'éloignera de ces dangers et il est interdit de compter sur un miracle ou de se mettre en danger dans toutes ces situations.</p>	<p>צָרִיךְ לְזַהֵר מִלְתֵּן מְעוֹת בְּפִיו, שְׁמָא יֵשׁ עֲלֵיהֶן רַק יָבֵשׁ שֶׁל מְכִי שְׁחִין. וְלֹא יִתֵּן פֶּס יָדוֹ תַּחַת שְׁחִין, שְׁמָא נִגַּע יָדוֹ בְּמִצְרַע אוֹ בְּסֶם רָע. וְלֹא יִתֵּן כֶּפֶר לֶחֶם תַּחַת הַשְּׁחִי, מִפְּנֵי הַזְּעָה. וְלֹא יִתֵּן תְּבַשְׂיִל וְלֹא מְשָׁקִים תַּחַת הַמַּטָּה, מִפְּנֵי שְׁרוּחַ רָעָה שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. וְלֹא יִנְעֹץ סָכִין בְּתוֹךְ אֶתְרוּג אוֹ בְּתוֹךְ צָנוֹן, שְׁמָא יִפֹּל אָדָם עַל חֲדָה, וְיָמוּת.</p> <p>הַגָּה: וְכֵן יִזְהַר מִכָּל דְּבָרִים הַמְּבִיאִים לְיַדֵּי סַכָּנָה, כִּי סַכָּנָתָא חֲמִירָא מֵאֲסוּרָא, וְיֵשׁ לְחוּשׁ יוֹתֵר לְסַפֵּק סַכָּנָה מִלְּסַפֵּק אֲסוּר (ב"י בְּשֵׁם הַש"ס). [...] עוֹד כְּתִבּוּ שֵׁישׁ לְבָרַח מִן הָעִיר כְּשֶׁדָּבַר בְּעִיר, וְיֵשׁ לְצֵאת מִן הָעִיר בְּתַחֲלַת הַדָּבָר, וְלֹא בְּסוּפוֹ (תְּשׁוּבַת מַהר"ל ס"י ל"ה).</p> <p>וְכָל אֵלּוּ הַדְּבָרִים הֵם מְשׁוּם סַכָּנָה, וְשׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם וְאֲסוּר לְסַמֵּךְ אֲנָס אוֹ לְסַכֵּן נִפְשׁוֹ בְּכָל כִּיּוּצָא בְּזָה. וְעַיִן בְּחוּשׁוֹן מְשַׁפֵּט סִימָן תכ"ז</p>

II – Pourquoi entrer à l'intérieur? Quelle signification ?

1 - Éxode 12

- Où se passe la nuit pascale en Égypte? Pourquoi selon vous ?

- Verset 42 : Qu'évoque ce mot pour vous l'expression ליל שְׁמֵרִים הוא ? Regardez dans un dictionnaire ce que peut signifier la racine ש.מ.ר. .
- Retrouve-t-on des caractéristiques de la nuit pascale d'Égypte dans les règles données pour la célébration de la fête par la suite

2 - Lévitique 8 et en particulier versets 30-36

- De quel évènement s'agit-il ?
- À quoi sert l'aspersion de sang ?
- Pourquoi les prêtres doivent-ils rester à l'entrée de la Tente d'Assignation ?

3 - Exode 16:11-30

- Pourquoi les enfants d'Israël ne doivent-ils pas se trouver dans les champs le jour du shabbat?
- Que signifie : שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו אֶל יַצָּא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי au verset 29

III - Éloignement à l'intérieur de la maison

1 - Relisez dans Lévitique 15 les passages sur l'homme et la femme ayant des écoulements sexuels anormaux.

2 - משנה דמאי ב:ג המקבל עליו להיות חָבֵר, אינו מוכר לעם הארץ לח ויבש, ואינו לוקח ממנו לח. ואינו מתארח אצל עם הארץ, ולא מארחו אצלו בכסותו.

À l'époque de la Mishna les Perushim (פרושי) se distinguent des simples gens (עם הארץ) en ce que les premiers mangent toute leur nourriture en état de pureté, ce que les autres ne font pas. Manger en état de pureté = בטהרה

3 - BT Shabbat 13a-b

תניא ר"ש בן אלעזר אומר: בוא וראה עד היכן פרצה טהרה בישראל, שלא שנינו "לא יאכל הטהור עם הטמאה" אלא "לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה, כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ שמא ירגילנו אצלו". וכי מרגילו אצלו מאי הווי? אלא אימא: שמא יאכילנו דברים טמאין. אטו זב פרוש לאו דברים טמאין אכיל? אמר אביי: גזירה שמא יאכילנו דברים שאינן מתוקנין. ורבא אמר: רוב עמי הארץ מעשרין הן, אלא שמא יהא רגיל אצלו ויאכילנו דברים טמאין בימי טהרתו. [...]

תני דבי אליהו: מעשה בתלמיד א' ששנה הרבה, וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפיליו, ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואמרה להם: כתיב

בתורה (דברים ל, כ) כי הוא חייך ואורך ימיך, בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה מפני מה מת בחצי ימיו? ולא היה אדם מחזירה דבר. פעם אחת נתארחתי אצלה, והיתה מסיחה כל אותו מאורע. ואמרתי לה: בתי, בימי נדוּתך מה הוא אצלך? אמרה לי חס ושלוּם, אפי באצבע קטנה לא נגע [בי]. בימי לבוּניך מהו אצלך? אכל עמי, ושתה עמי, וישן עמי בקירוב בשר ולא עלתה דעתו על דבר אחר. ואמרתי לה: ברוך המקום שהרגו שלא נשא פנים לתורה שהרי אמרה תורה (ויקרא יח, יט) ואל אשה בנדת טופאתה לא תקרב. כי אתא רב דימי אמר: מטה חדא הואי. במערבא אמרי אמר רב יצחק בר יוסף: סינר מפסיק בינו לבינה:

- Où sont les personnes impures ?
- Pourquoi d'après vous un *Zav* et une *Zava* auraient à priori tendance à manger ensemble ?
- Quelle relation y a-t-il entre la première partie de l'unité talmudique qui est la discussion légale et la seconde qui est un récit ?